

ВІДКРИВАЄМО НОВЕ СТОРІЧЧЯ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Фіточай «Вітамінний»: листя кропиви, листя м'яти перцевої, листя ожини, ехінацея пурпурова, плоди горобини, плоди шипшини.

Фіточай «Козацький»: квіти акації білої, квіти календули, листя м'яти перцевої, листя кропиви, ехінацея пурпурова, трава материнки, трава звіробою, квіти ромашки.

Отримані результати. Фіточай «Сила природи» підтримує імунну систему, стимулює роботу печінки і нирок, укріплює судини, підсилює виведення з організму токсичних продуктів обміну речовин.

Фіточай «Сибірський» володіє імунностимулюючою, протиалергічною, очищуючою, протизапальною, вітамінною діями.

Фіточай «Енергія» наповнить організм силою та енергією. В народній медицині використовують для лікування багатьох захворювань травної системи.

Фіточай «Очищуючий» використовується як профілактичний засіб для очищення організму від шлаків, токсинів, радіонуклідів.

Фіточай «Чисті бронхи» є засібом для профілактики загострень хронічних захворювань бронхолегеневої системи.

Фіточай «Молодість суглобів» рекомендується для профілактики і лікування різних запальних, посттравматичних і дегенеративних уражень суглобів, для укріплення судин.

Фіточай «Вітамінний» застосовують як додаткове джерело вітамінів, для загального зміцнення організму.

Фіточай «Козацький» є відмінним профілактичним засобом для підвищення імунітету.

Висновки. Користь, ароматичні та смакові властивості трав'яного напою нічим не поступаються традиційному чорному і зеленому чаю, а іноді навіть перевершують їх. Трав'яний чай не містить кофеїну, який впливає на серцево-судинну систему та органи дихання, при деяких захворювань протипоказаний. По друге, він не містить таніну, який може викликати як дратівливість, так і сонливість.

Дія фіточаїв розвивається не відразу, вони впливають на організм поступово, допомагаючи самому організму боротися із захворюваннями і перешкоджаючи їх розвитку. Ці складні багатокomпонентні збори необхідні не тільки хворим людям, але і абсолютно кожній сучасній людині. В лікарській рослинній сировині, яка використовується для складу лікувальних чаїв, багато цінних для організму людини різних груп біологічно активних речовин, вітамінів і мінералів. Регулярне вживання фіточаїв допомагає зняти нервову напругу, підвищити розумову і фізичну працездатність, зміцнити імунітет, покращити метаболізм (всі обмінні процеси), енергетичний баланс організму, склад крові (особливо при анемії), зміцнити всю систему кровообігу, позбутися болю в суглобах і в області серця, покращити роботу печінки і нирок.

ФІТОТЕРАПІЯ У ВЕТЕРЕНАРІЇ

Мала О. С., Гонтова Т. М., Машталер В. В., Гапоненко В. П., Кулагіна М.А.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

ola-ms@ukr.net

Вступ. Тваринний та рослинний світ нерозривно пов'язані між собою. Дикі тварини легко знаходять місця укриття, харчування і необхідну їм їжу. Проте, домашні тварини, на відміну від диких, відірвані від природного навколишнього середовища і, в разі захворювання,

потребують допомоги людини. Особливості годування та утримання домашніх тварин позначаються на стані їх роботи органів і систем організму. Виникають проблеми з лікуванням тих чи інших захворювань, тому доводиться обирати лікарські препарати хімічного або рослинного походження або їх поєднання. У сучасній ветеринарній медицині з успіхом застосовуються лікарські рослини у вигляді чаїв, відварів, настоїв, екстрактів, які використовують як самостійні лікарські засоби так і в якості компонентів лікарських препаратів.

Мета дослідження. Систематизація та узагальнення даних про використання лікарських рослин в лікуванні домашніх тварин.

Матеріали та методи. Для реалізації запланованих досліджень проведено огляд літературних даних.

Отримані результати. Серед значного переліку лікарських рослин, значна кількість застосовується при лікуванні тварин. Так, для підвищення захисних сил організму домашніх тварин використовують відвари, настої наступних рослин: береза бородавчаста (*Betula verrucosa*), пирій повзучий (*Elytrigia repens*), сосна звичайна (*Pinus sylvestris*). Для досягнення заспокійливого ефекту застосовують буркун лікарський (*Melilotus officinalis*), собачу кропиву п'ятилопатева (*Leonurus quinquelobatus*), хміль звичайний (*Humulus lupulus*). Для лікування серцево-судинних захворювань, поряд з синтетичними лікарськими препаратами можна застосовувати витяжки, настої, відвари з глоду криваво-червоного (*Crataegus sanguinea*), гіркокаштану звичайного (*Aesculus hippocastanum*), льонку звичайного (*Linaria vulgaris*), м'яти перцевої (*Mentha piperita*). При шлунково-кишкових захворюваннях різної етіології використовують гірчак звичайний (*Polygonum aviculare*), звіробій звичайний (*Hypericum perforatum*), калину звичайну (*Viburnum opulus*), кропиву дводомну (*Urtica dioica*), кульбабу лікарську (*Taraxacum officinale*), пижмо звичайне (*Tanacetum vulgare*), деревій звичайний (*Achillea millefolium*), черемху звичайну (*Padus racemosa*), щавель кінський (*Rumex confertus*). При захворюваннях нирок і сечовивідних шляхів, як сечогінний засіб використовують грицики звичайні (*Capsella bursa pastoris*), волошки сині (*Centaurea cyanus*), хвощ польовий (*Equisetum arvense*), черемху звичайну (*Padus racemosa*). Ранозагоювальні властивості притаманні таким рослинам, як: родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis*), липа серцелиста (*Tilia cordata*), подорожник великий (*Plantago mayor*), деревій звичайний (*Achillea millefolium*), чистотіл великий (*Chelidonium mayus*). Іноді застосовуються рослини, занесені в Червону книгу, наприклад: горицвіт весняний (*Adonis vernalis*), який застосовується при захворюваннях серця, при аритмії, функціональних неврозах, захворюваннях нирок, що супроводжуються ознаками серцево-судинної недостатності; конвалія травнева (*Convallaria majalis*) застосовується у ветеринарії при лікуванні серцевої недостатності. Однак із-за неконтрольованого збору цих рослин скорочується ареал їх розповсюдження.

Висновки. Таким чином, велика кількість лікарських рослин застосовується у лікуванні тварин, однак необхідно подальше вивчення лікарських рослин та можливості їх застосування. Особлива увага повинна приділятися рідкісним і зникаючим видам лікарських рослин.